

คำชี้แจง

การจัดทำดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน

(Road Freight Transport Index: RFTI)

แนวความคิดในการจัดทำ “ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน” มาจากความต้องการเพิ่มภาคบริการในดัชนีราคาผู้ผลิตของประเทศ ทั้งนี้เพราะภาคบริการมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งจะเห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สูงถึงร้อยละ 50 ขณะเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูลที่นำมาจัดทำดัชนีราคาผู้ผลิตของประเทศชุดแบ่งตามกิจกรรมการผลิต (Classification of Products by Activity) หรือ ชุด CPA ครอบคลุมทุกสาขาการผลิตของประเทศ แต่เมื่อได้จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำแล้วกล่าวได้ว่า การนำภาคบริการมาเพิ่มเป็นหมวดที่ 4 ในดัชนีราคาผู้ผลิต มีความเป็นไปได้ค่อนข้างยาก เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ช่วงเวลาการจัดเก็บค่าบริการบางสาขาควรเป็นรายเดือน บางสาขาเป็นรายไตรมาส ขณะที่ดัชนีราคาผู้ผลิตจัดทำเป็นรายเดือน ประกอบกับภาคบริการมีหลากหลายสาขา ข้อมูลในแต่ละสาขาบริการมีความแตกต่างกันมาก การจะเลือกสาขาใดมาดำเนินการ จำเป็นต้องใช้เวลาในการศึกษาวิเคราะห์แต่ละสาขาให้ละเอียดพอสมควร

อย่างไรก็ตาม เมื่อสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียภายใต้โครงการ SOMES II จัดส่งผู้เชี่ยวชาญจากสำนักสถิติแห่งชาติออสเตรเลีย (Australian Bureau of Statistics: ABS) มาอบรมด้านวิชาการในการจัดทำดัชนีบริการ พร้อมทั้งให้ทุนแก่เจ้าหน้าที่ไปศึกษาดูงาน ณ สำนัก

สถิติแห่งชาติออสเตรเลีย เพื่อนำความรู้ และประสบการณ์มาจัดสร้างดัชนีบริการให้มีความถูกต้องตามมาตรฐานสากล และเป็นที่น่าเชื่อถือ

จากความรู้ และประสบการณ์ ที่เจ้าหน้าที่ได้รับจากการอบรมและดูงาน สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ จึงได้คัดเลือกภาคบริการสาขาการขนส่งสินค้าทางถนนมาจัดทำเป็นดัชนี ทั้งนี้เพราะ

1. ค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตและการตลาด ซึ่งจะมีผลไปถึงราคาสินค้า ดังนั้น ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน จึงเป็นข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย มาตรการในด้านต่างๆ ได้ เช่น ด้านการผลิต การตลาด และ Logistics
2. เมื่อพิจารณาตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (I-O Table) ปี 2543 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรากฏว่า กว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าการขนส่งของประเทศเป็นการขนส่งทางบก และประมาณร้อยละ 98 ของมูลค่าการขนส่งทางบกจะเป็นการขนส่งทางถนน (ประกอบด้วย การขนส่งสินค้า ร้อยละ 50.62 และการขนส่งผู้โดยสาร ร้อยละ 47.64) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาคการขนส่งทางถนนของประเทศได้อย่างดี
3. สามารถใช้รูปแบบดัชนีการขนส่งสินค้าทางถนนของออสเตรเลียมาเป็นแนวทางการจัดทำของไทยได้

ความหมาย

ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน (Road Freight Transport Index: RFTI) หมายถึง ตัวเลขแสดงการเปลี่ยนแปลงค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนนในประเทศที่ผู้ประกอบการได้รับในช่วงเวลาหนึ่ง เปรียบเทียบกับช่วงเวลา ณ ปีฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูทิศทาง และคาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนนภายในประเทศ
2. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย มาตรการด้านการผลิต การตลาด และ Logistics ของภาครัฐและเอกชน

ประโยชน์

เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนพัฒนาด้าน Logistics
2. กำหนดนโยบาย มาตรการ ด้านการค้าภายในประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ เพื่อลดต้นทุนของผู้ประกอบการ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. วางแผน และกำหนดนโยบายด้านพลังงานของประเทศ
4. เปรียบเทียบค่าขนส่งสินค้าเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เศรษฐกิจของประเทศ

ขอบเขต

1. เป็นดัชนีที่คำนวณจากค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน
2. ค่าบริการขนส่ง หมายถึง ค่าบริการที่ผู้ประกอบการได้รับจากการให้บริการขนส่งสินค้า ในแต่ละเส้นทางภายในประเทศ
3. ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคล หรือนิติบุคคล ที่ประกอบการรับจ้างขนส่งสินค้าทางถนน โดยรถบรรทุกประเภทต่างๆ

โครงสร้างดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน

ประกอบด้วย 6 หมวดหรือประเภทของการขนส่ง ดังนี้

1. บริการขนส่งสินค้าทั่วไป
2. บริการขนส่งผู้คอนเทนเนอร์
3. บริการขนส่งน้ำมัน
4. บริการขนส่งก๊าซ
5. บริการขนส่งสารเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี
6. บริการขนส่งสินค้าเบ็ดเตล็ด

ในแต่ละหมวดการขนส่งสินค้า แบ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ขนส่ง ดังนี้

1. บริการขนส่งสินค้าทั่วไป

- (1) บริการขนส่งสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ และประมง
- (2) บริการขนส่งไม้
- (3) บริการขนส่งผลิตภัณฑ์จากเหมือง
- (4) บริการขนส่งผลิตภัณฑ์อาหาร
- (5) บริการขนส่งผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม
- (6) บริการขนส่งสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย
- (7) บริการขนส่งวัสดุก่อสร้าง
- (8) บริการขนส่งผลิตภัณฑ์เหล็ก – อลูมิเนียม
- (9) บริการขนส่งเครื่องใช้และเครื่องเรือน
- (10) บริการขนส่งกระดาษ
- (11) บริการขนส่งสิ่งของอื่นๆ

2. บริการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์

- (1) บริการขนส่งสินค้าบรรจุตู้คอนเทนเนอร์

3. บริการขนส่งน้ำมัน

- (1) บริการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง
- (2) บริการขนส่งน้ำมันที่ไม่ใช่ น้ำมันเชื้อเพลิง

4. บริการขนส่งก๊าซ

- (1) บริการขนส่งก๊าซ LPG
- (2) บริการขนส่งก๊าซ NGV

5. บริการขนส่งสารเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี

- (1) บริการขนส่งสารเคมี
- (2) บริการขนส่งผลิตภัณฑ์เคมี

6. บริการขนส่งสินค้าเบ็ดเตล็ด

- (1) บริการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค

ปีฐาน และน้ำหนัก

1. ปีฐาน (Base Year) ใช้ปี 2543 เป็นปีฐาน
2. น้ำหนัก ปีฐาน (Weights)

- ใช้มูลค่าการขนส่งสินค้าทางถนน

จากตาราง I-O ปี 2543 สาขาที่ 151 เป็นตัวคูณ

- สัดส่วนมูลค่าการขนส่ง คำนวณจากปริมาณการขนส่งสินค้า จำนวน 4,686 เส้นทาง ที่สำรวจในปี 2548 โดยกรมการขนส่งทางบก คูณ ค่าบริการขนส่งโดยเฉลี่ยของสินค้าแต่ละชนิด ที่ได้จากการสำรวจโดยกลุ่มดัชนีราคาผู้ผลิต ทั้งนี้ เพื่อให้ให้น้ำหนักความสำคัญ (Weight) ของการขนส่งสินค้าแต่ละชนิด สะท้อนมูลค่าการขนส่งสินค้าทางถนนที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด

การคัดเลือกตัวแทนผู้ประกอบการ และตัวอย่างเส้นทาง การขนส่ง

1. การคัดเลือกตัวแทนผู้ประกอบการ ใช้วิธี

สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนนทั้งขนาดใหญ่ กลาง และเล็กที่มีศักยภาพ ในแต่ละสมาคม/ชมรม เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจ และจัดเก็บค่าบริการขนส่ง

2. การคัดเลือกตัวอย่างเส้นทาง การขนส่ง ใช้เส้นทางหลักหรือเส้นทางขนส่งประจำ สำหรับสินค้าแต่ละชนิด

การจัดเก็บค่าบริการขนส่งสินค้า

จัดเก็บค่าบริการขนส่งสินค้าเป็นรายไตรมาส โดยสอบถามผู้ประกอบการทางโทรศัพท์ และ โทรสาร

การคำนวณดัชนี

ใช้สูตร Modified Laspeyres ดังนี้

$$I_t = \frac{\sum [W_{t-1} * \frac{P_t}{P_{t-1}}]}{\sum W_{t-1}} * I_{t-1}$$

โดยที่

I_t = ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน ไตรมาสปัจจุบัน

I_{t-1} = ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน ไตรมาสก่อนหน้า

P_t = ค่าบริการขนส่งสินค้าไตรมาสปัจจุบัน

P_{t-1} = ค่าบริการขนส่งสินค้าไตรมาสก่อนหน้า

W_{t-1} = น้ำหนัก ไตรมาสก่อนหน้า

การมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

นับแต่เริ่มต้นของการจัดทำดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนนจนแล้วเสร็จ และเผยแพร่สู่สาธารณะชนเป็นครั้งแรก รายงานดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน ไตรมาสที่ 2/2550 และ 6 เดือนแรกของปี 2550) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2550 สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าได้รับความอนุเคราะห์จากหลายหน่วยงานที่ช่วยให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำ ดังนี้

1. รัฐบาลออสเตรเลีย โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ

Mr.Steve Whennom และ Mr.Siddhartha De ได้อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง ของดัชนีค่าบริการ ให้ข้อคิดเห็น และเสนอแนะรวมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการจัดทำมาโดยตลอด

2. ผู้ใช้/ผู้ให้ ข้อมูล ทั้งภาครัฐและเอกชน สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้เชิญ นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนน ผู้ใช้ผู้ให้ข้อมูล ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้น 35 ราย ประชุมเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550 ซึ่งที่ประชุมให้ความสนใจส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดทำและประโยชน์ของดัชนี

3. คณะกรรมการที่ปรึกษาพัฒนาการจัดทำดัชนี

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้เชิญประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาพัฒนาการจัดทำดัชนี เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2550 คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวม 14 หน่วยงาน มี ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์หลายประการ เช่น ควรจัดทำดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน เป็นรายเดือน เพื่อนำเข้ามาเป็น หมวดที่ 4 ในดัชนีราคาผู้ผลิตของประเทศ ชูคแบ่งตามกิจกรรมการผลิต (CPA) การจัดทำรายงานเผยแพร่ ควรวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อดัชนีด้วย และควรอธิบายความหมาย วิธีการอ่าน และนำไปใช้ประโยชน์

4. คณะทำงานเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น และร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการหรือ คณะทำงานภาคประชาชน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการ รวม 16 หน่วยงาน ซึ่งสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้เชิญประชุมเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และอื่นๆ รวม 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 และวันที่ 10 กรกฎาคม 2550

การเผยแพร่

เผยแพร่เป็นรายไตรมาส ทุกวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เริ่มเดือนกรกฎาคม 2550

- ทาง Website=>> <http://www.price.moc.go.th>

- ระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ 02-507-7000

- เอกสารเผยแพร่

สำหรับ ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน ไตรมาสที่ 3/2550 สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าจะจัดทำเป็นรายงาน เผยแพร่ ในวันจันทร์ที่ 15 ตุลาคม 2550

.....

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
กระทรวงพาณิชย์
กันยายน 2550
โทรศัพท์ : 02-507-5808-10
โทรสาร : 02-507-5825